

**UCHWAŁA NR 825/XCII/2024
RADY MIASTA OSTROŁĘKI**

z dnia 31 stycznia 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2024 – 2027”

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2024 – 2027” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrołęki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą z dniem 1 stycznia 2024 r.

**Przewodniczący
Rady Miasta Ostrołęki**

Wojciech Zarzycki

*Załącznik
do uchwały Nr 825/XCII/2024
Rady Miasta Ostrołęki
z dnia 31 stycznia 2024 r.*

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2024-2027

Ostrołęka 2024 r.

Spis treści

Wstęp	str. 3
1. Rodzaje niepełnosprawności w orzecznictwie polskiego systemu prawnego.	str. 7
2. Charakterystyka osób niepełnosprawnych w Mieście Ostrołęka.	str. 9
3. Instytucje administracji rządowej, samorządowej i pozarządowej, oraz ich zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych.	str. 11
3.1. Instytucje administracji rządowej które realizują zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.	str. 11
3.2. Jednostki organizacyjne Miasta Ostrołęki, które realizują zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.	str. 17
3.3. Inne jednostki współfinansowane przez Miasto Ostrołęka, które realizują zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.	str. 25
4. Cel strategiczny: Zapewnienie warunków, możliwości pełnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej Miasta Ostrołęki.	str. 36
4.1. Priorytet 1: Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych poprzez kształtowanie świadomości społecznej.	str. 36
4.2. Priorytet 2: Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.	str. 38
4.3. Priorytet 3: Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.	str. 40
4.4. Priorytet 4: Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.	str. 42
4.5. Priorytet 5: Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.	str. 45
4.6. Priorytet 6: Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb.	str. 47
5. Zasady wdrażania Programu.	str. 49
6. Zasady monitorowania i ewaluacji Programu.	str. 49
7. Zakończenie	str. 50

Wstęp

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2024-2027 jest dokumentem społecznej integracji i wsparcia osób niepełnosprawnych koordynującym działania z zakresu polityki społecznej Miasta Ostrołęki, którego głównym celem jest rozwiązanie problemów osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością. Niniejszy Program stanowi kontynuację kierunków działania wytyczonych w: „Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2023. Program opracowany został we współpracy z jednostkami samorządowymi, pracodawcami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi.

Zadania programu oscylują w obszarach diagnozy potrzeb osób z niepełnosprawnością, rehabilitacji, eliminacji wszelkich przejawów dyskryminacji, umacniania ich praw, rozwijania aktywizacji zawodowej. Program stanowi źródło usprawniania działalności instytucji na rzecz osób niepełnosprawnych, edukacji społecznej. Służy minimalizowaniu skutków niepełnosprawności, zaspokajaniu ich potrzeb we wszystkich obszarach życia społecznego, a także eliminacji barier architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych i informacyjnych oraz szybszemu zaopatrzeniu w sprzęt ułatwiający samodzielne funkcjonowanie.

Program tworzy humanitarny nurt przemian społecznych miasta Ostrołęki i jego mieszkańców, jest płaszczyzną integracji społeczno – instytucjonalnej osób pełno i niepełnosprawnych. Program koordynuje działania instytucji w celu rozwiązania wielu trudności jakie dotyczą funkcjonowania w społeczności osób niepełnosprawnych. Program stanowi również o formach profilaktyki społecznej, podkreśla się w nim znaczenie edukacji społecznej. Szansa na wychowanie nowego pokolenia w duchu współpracy i tolerancji dla różnorodności ludzi, stanowi szansę poprawy warunków życia ludzi niepełnosprawnych i stworzenia im możliwości pełnego udziału w życiu społecznym. Osoby niepełnosprawne posiadające różnego rodzaju dysfunkcje, obniżony poziom sprawności organizmu powodujący utrudnienia, ograniczenia, uniemożliwiający im wykonywanie części zadań dnia codziennego, wypełniania ról społecznych, czują się bardziej akceptowani, kiedy przebywają z osobami sprawnymi, gdzie doświadczają postaw społecznego zrozumienia, autentyczności i empatii. Należy zadbać, by osoby niepełnosprawne nie żyły w izolacji, by ich obecność w codziennym życiu była dla nas oczywista.

Miarą kultury społeczeństwa jest w dużej mierze jego stosunek do osób niepełnosprawnych. Od dnia 1 stycznia 2002 roku władze samorządu powiatowego są zobowiązane do przygotowania i wprowadzenia w życie powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Obowiązek ten został nałożony w wyniku nowelizacji ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne są pełnoprawnymi uczestnikami życia społecznego definiowane aktami prawnymi. Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. podkreśla, że niepełnosprawność nie wynika z dysfunkcji zdrowotnej, a z interakcji pomiędzy osobami z dysfunkcjami a barierami wynikającymi z postaw ludzkich i środowiskowych, które utrudniają tym osobom pełny i skuteczny udział w życiu społeczeństwa, na zasadzie równości z innymi. WHO (Światowa Organizacja Zdrowia) wyróżnia:

- **niesprawność** (impariment) – każda utrata sprawności lub niepełnosprawność w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym;
- **niepełnosprawność** (disability) – każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności) prowadzenia aktywnego życia w sposób lub w zakresie uznawanym za typowe dla człowieka;
- **ograniczenia w pełnieniu ról społecznych** (handi - cap) ułomność określonej osoby wynikające z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. w art. 32 gwarantuje wszystkim obywatelom równość wobec prawa oraz prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Zakazuje także dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Natomiast art. 69 mówi o udzielaniu przez władze publiczne, zgodnie z ustawą, pomocy z zakresu zabezpieczenia egzystencji, komunikacji społecznej oraz przysposobienia do pracy. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 sierpnia 1997 r. podjął uchwałę dot. „Karty Praw Osób Niepełnosprawnych” (M. P. z 1997 r. Nr 50, poz. 475) regulującą prawa osób niepełnosprawnych stwierdzając, że: *„Niepełnosprawni są to osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.”*

Dnia 7 grudnia 2012r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podjął kolejną uchwałę w sprawie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych (M.P. z 2012 r. poz. 991) apelując: „*do wszystkich obywateli oraz instytucji publicznych o podejmowanie różnorodnych inicjatyw służących realizacji ducha i litery Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, a w szczególności o tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do dóbr publicznych oraz promowanie postaw aktywizujących i włączających te osoby w główne nurty życia naszego kraju.*”

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w art 2 pkt 10 **określa niepełnosprawność jako trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.**

Ustawa w sposób następujący określa wymagania Programu w art. 35a ustawy:

„1. Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
  - a) rehabilitacji społecznej,
  - b) rehabilitacji społecznej i zatrudnienia,
  - c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych”

Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 roku określiła zakres działania i zadania powiatu. Jednym z głównych działań powiatu jest wspieranie osób niepełnosprawnych. Powiat posiada instrumenty do realizacji tych działań w postaci edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, organizowania transportu, przeciwdziałania bezrobociu, współpracy z organizacjami pozarządowymi, kultury fizycznej i turystyki, nadzoru budowlanego; by tworzyć przyjazne środowisko osobom niepełnosprawnym. Poszczególne Wydziały i Referaty Urzędu Miasta Ostrołęki oraz jednostki organizacyjne Miasta Ostrołęki wykonują liczne działania na rzecz osób niepełnosprawnych określone ustawami. Ponadto Miasto Ostrołęka we współpracy z organizacjami pozarządowymi rozszerza działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Celem Powiatowego Programu Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest podniesienie świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców Ostrołęki oraz zapewnienie tym osobom godnego, pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym, poprzez:

- rozpoznanie i diagnozowanie niepełnosprawności,
- usuwanie barier: architektonicznych, technicznych, komunikacyjnych, technicznych w porozumiewaniu się i dostępie do informacji,
- poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych pod względem możliwości rehabilitacji dostępności do kształcenia, a także kultury, sportu i rekreacji,
- zwiększenie dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej,
- pomoc w dostępności do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny,
- zapewnienie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- zapewnienie konsultacji społecznych w zakresie wszystkich działań dotyczących osób niepełnosprawnych w fazie ich planowania i wdrażania poprzez powołaną powiatową społeczną radę ds. osób niepełnosprawnych w Ostrołęce,
- aktywizację środowiska osób niepełnosprawnych poprzez wspieranie organizacji pozarządowych,
- ochronę socjalną, ekonomiczną i prawną,

Program wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie. Ukierunkowuje pomoc osobom niepełnosprawnym dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Działania realizowane w ramach Programu zmierzają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym, oraz rekreacji i turystyce. Program ma także na celu podniesie świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw. Realizacja działań w ramach Programu powinna zmierzać do eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób niepełnosprawnych, które są przyczyną ich alienacji społecznej.

1. Rodzaje niepełnosprawności w orzecznictwie polskiego systemu prawnego.

W Ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dokonano podziału na trzy stopnie niepełnosprawności:

- **znaczny** stopień niepełnosprawności do którego zaliczane są osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolne do pracy albo zdolne do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagająca, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- **umiarkowany** stopień niepełnosprawności do którego zostaną zaliczone osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolne do pracy albo zdolne do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagające czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- **lekki** stopień niepełnosprawności orzekany jest w stosunku do osób z naruszoną sprawnością organizmu, powodująca w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

W przypadku osób, które nie ukończyły 16. roku życia, za osoby niepełnosprawne uznawane są te, które mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, gdzie przyczyną jest wada wrodzona, długotrwała choroba lub uszkodzenie organizmu, powodujące konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych w taki sposób, który przewyższy wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

W polskim systemie prawnym występują obecnie dwa systemy orzekania o niepełnosprawności:

1. Orzecznictwo do celów rentowych – orzekają lekarze orzecznicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i komisje lekarskie ZUS. Rolnicy i ich rodziny otrzymują orzeczenia od lekarzy rzeczoznawców i komisji lekarskich Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a pracownicy tzw. Służb mundurowych (policjanci, żołnierze, celnicy) podlegają orzekaniu przez komisje lekarskie Ministerstwa Obrony Narodowej lub Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji,

2. Orzecznictwo do celów pozarentowych – realizowane przez miejskie lub powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Osoby, o których stanie zdrowia orzekały komisje lekarskie MON,MSWiA lub lekarze rzeczoznawcy KRUS w myśl aktualnie obowiązującej ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych nie są osobami niepełnosprawnymi. Powinni ponownie stanąć przed powiatowym zespołem do spraw orzekania o niepełnosprawności w celu uzyskania właściwego orzeczenia. Nie muszą tego robić osoby posiadające dawną I, II, III grupę inwalidzką, o ile orzecznictwa nie straciły ważności. W polskim systemie prawnym prawa osób niepełnosprawnych, regulują też akty prawne traktujące o pomocy społecznej, o ochronie zdrowia psychicznego itp.

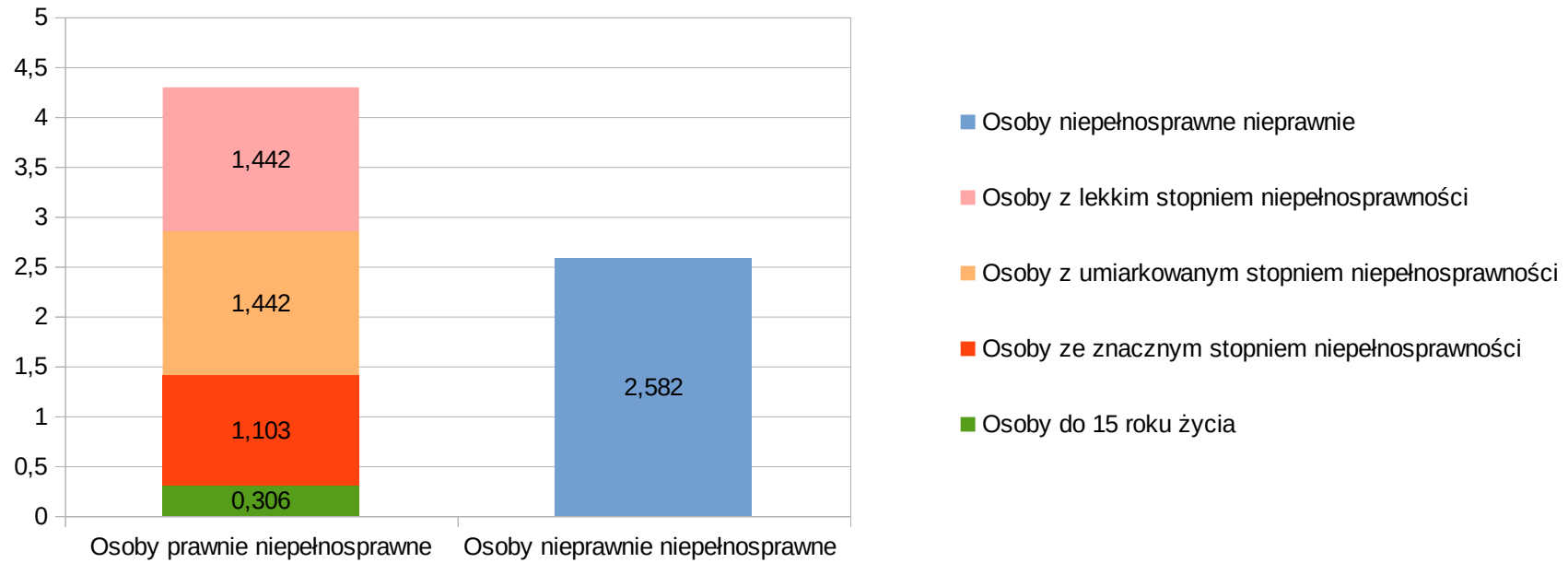
Pomiędzy stopniami niepełnosprawności występuje równoważność orzeczeń. Ustawa o rehabilitacji weszła w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., i osoby, które przed tym dniem uzyskały orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów, także uważane są za osoby niepełnosprawne w myśl ustawy o rehabilitacji pod warunkiem, że orzeczenie to nadal jest ważne. Orzeczenia te także są traktowane na równi z orzeczeniami o stopniu niepełnosprawności:

- I grupa inwalidów – znaczny stopień niepełnosprawności,
- II grupa inwalidów – umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- III grupa inwalidów – lekki stopień niepełnosprawności.

2. Charakterystyka osób niepełnosprawnych w Mieście Ostrołęka.

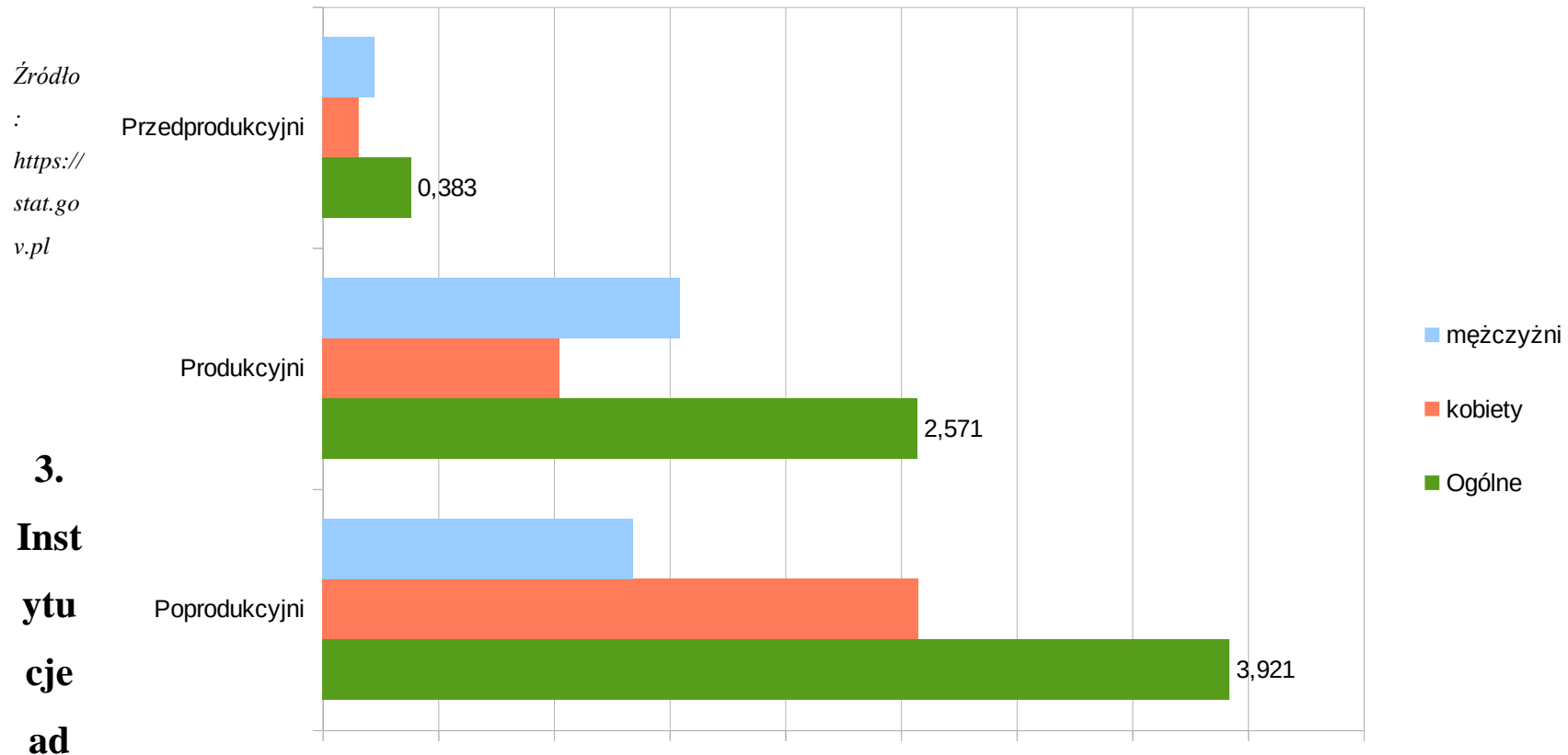
Według danych GUS w roku 2021r. liczba mieszkańców Ostrołęki wynosiła 49 275 osób z czego osób prawnie niepełnosprawnych (które uzyskały dokument o stopniu niepełnosprawności) było 4293, w tym ze znacznym stopniem niepełnosprawności 1103, z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności 1442 oraz z lekkim stopniem niepełnosprawności 1442. Odnotowano również liczbę osób nieprawie niepełnosprawnych (osoby które nie uzyskały stopnia niepełnosprawności) których liczba wyniosła 2582 (według GUS). W mieście Ostrołęka liczba dzieci w roku 2021 w przedziale wiekowym od 0 do 14 lat (według GUS) wyniosła 7519 osób, wskaźnik niepełnosprawności orzekanej wśród dzieci do 15 roku życia (według GUS) wyniósł 306 osób.

Tabela 1. Osoby niepełnosprawne w roku 2021 – Powiat Miasto Ostrołęka

Źródło: <https://stat.gov.pl>

Tabela 2. Liczba osób niepełnosprawnych z podziałem na grupy w roku 2021 – Powiat Miasto Ostrołęka.

3. Instytucje administracji

ministracji rządowej, samorządowej i pozarządowej oraz ich zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych.

3.1. Instytucje administracji rządowej które realizują zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Niepełnosprawni mieszkańcy Ostrołęki mogą uzyskać niezbędną pomoc w instytucjach administracji rządowej i samorządowej jak również w organizacjach pozarządowych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, adres Al. Jana Pawła II, 13 00-828 Warszawa, **Oddział Mazowiecki w Warszawie**, adres Al. Jana Pawła II 13 (budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich).

Misją PFRON jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym pracy i życia w rodzinie, społeczności lokalnej i przestrzeni publicznej.

Państwowy Fundusz realizuje różnego rodzaju programy i zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, przerowadza konsultacje w celu ich sprawnej i właściwej realizacji. Do zadań ustawowych PFRON należą:

1. Dofinansowanie w wysokości do 50% oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych, pod warunkiem wykorzystania tych kredytów na cele związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.
2. Dofinansowanie kosztów szkolenia, o których mowa w art. 18 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się.
3. Finansowanie badań,ekspertyz i analiz dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
4. Refundacja kosztów wydania certyfikatów przez przedmioty uprawnione do szkolenia psów asystujących.
5. Refundacja dodatkowych kosztów poniesionych przez pracodawcę prowadzącego zakład pracy chronionej.

Obecnie realizowane programy skierowane do jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych oraz osób niepełnosprawnych:

1. Dostępna przestrzeń publiczna.
2. Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością.
3. “Samodzielność - Aktywność - Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością.
4. Dostępne mieszkanie.
5. Mieszkanie dla absolwenta.
6. “Samodzielność - Aktywność – Mobilność!” Wspomaganie Społeczności Mieszkaniowe.
7. Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością.
8. Dostępność ponad barierami.
9. Centra informacyjno – doradcze dla osób z niepełnosprawnością.

10. Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi.
11. Pilotażowy Program “Praca – Integracja”.
12. Pilotażowy Program “Rehabilitacja 25 plus”.
13. Program “Zajęcia klubowe w WTZ”.
14. Aktywny samorząd.
15. Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnością.
16. Program wyrównywania różnic między regionami III.
17. Wsparcie Inicjatyw.
18. Program “Stabilne Zatrudnienie”.
19. Pilotażowy program “Absolwent”.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, adres ul. gen. Władysława Andersa 30, adres do korespondencji: Pl. Bankowy 3/5 (budynek jest dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego), **Delegatura Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Ostrołęce**, adres ul. gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” 15 (budynek w części dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. Prowadzenie spraw związanych z nadawaniem i stwierdzaniem utraty statusu Zakładu Pracy Chronionej.
2. Analiza półrocznych sprawozdań z Zakładów Pracy Chronionej oraz Zakładów Aktywności Zawodowej pod kątem poziomu zatrudnienia, wskaźników zatrudnienia oraz liczby osób niepełnosprawnych w poszczególnych grupach niepełnosprawności.
3. Prowadzenie rejestru ośrodków i organizatorów turnusów rehabilitacyjnych.
4. Prowadzenie spraw wynikających z nadzoru Wojewody nad Powiatowymi Zespołami do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.
5. Organizowanie i obsługa szkoleń przeprowadzanych przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla członków

Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

6. Prowadzenie rejestru osób posiadających zaświadczenia uprawniające do orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
7. Analizowanie kwartalnych sprawozdań składanych przez Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.
8. Sporządzanie i przedkładanie Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych informacji o realizacji zadań przez Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności i Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.
9. Zapewnienie obsługi administracyjno-prawnej Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, w szczególności w zakresie przebiegu procesu orzeczniczego i wykonywania badań specjalistycznych.

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie, adres ul. Jagiellońska 26 (budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego), Delegatura Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Ostrołęce, adres ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 38, (budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). W strukturach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie jednostką, która prowadzi działania na rzecz osób niepełnosprawnych jest **Mazowieckie Centrum Pomocy Społecznej w Warszawie**, adres ul. Nowogrodzka 62a, (budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. Opracowywanie i realizacja wojewódzkich programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
2. Opracowanie i przedstawienie Pełnomocnikowi Rządu informacji o prowadzonej działalności.
3. Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych.
4. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej.
5. Współpraca z organami administracji rządowej oraz powiatami i gminami w realizacji zadań wynikających z ustawy.

6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
7. Opiniowanie wniosku o wpis do rejestru organizatorów ośrodków turnusowych.

Miasto Ostrołęka – Urząd Miasta w Ostrołęce, adres Plac gen. J. Bema 1. Wydziałem, który prowadzi działania na rzecz osób niepełnosprawnych jest **Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych**, adres ul. gen. T. Kościuszki 45 (parter budynku dostępny dla osób niepełnosprawnych w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). Bezpośrednią obsługą i realizacją zadań dot. osób z niepełnosprawnością zajmują się dwie osoby na stanowisku ds.zdrowia i osób niepełnosprawnych.

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. Inicjowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście Ostrołęka poprzez realizację zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.
2. Nadzorowanie pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z zakresu realizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
3. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu osób niepełnosprawnych oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy i informacji o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach dla tych osób.
4. Nadzorowanie realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem Środowiskowego Domu Samopomocy.
5. Współdziałanie z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych w Ostrołęce, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w celu realizacji zadań z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
6. Prowadzenie spraw związanych z procedurą udzielania dofinansowania w ramach programów celowych realizowanych przez Oddział Mazowiecki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (informacja, obsługa, monitoring, wydawanie, przekazywanie wniosków do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych).

7. Prowadzenie spraw związanych z procedurą udzielania dotacji publicznych na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych i kontrola ich wykonania zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
8. Współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.
9. Współpraca w aktualizowaniu informatora pod tytułem: „Gdzie szukać pomocy”.
10. Podejmowanie działań w celu pozyskiwania środków finansowych z Europejskiego Funduszu Społecznego i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację programów.
11. Podejmowanie działań w celu likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie oraz integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.
12. Opracowywanie projektów programów na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wydział Oświaty, adres Plac gen. J. Bema 1 (parter budynku dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego wejście od ul. B. Głowackiego).

Realizuje zadania z zakresu ustawy - Prawo oświatowe z dnia ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. poprzez jednostki oświatowe działające na terenie Miasta Ostrołęki na rzecz dzieci i młodzieży w tym również te niepełnosprawne. Te jednostki to 11 przedszkoli, 7 szkół podstawowych, 7 szkół ponadpodstawowych oraz 2 placówki oświatowe. W zależności od rodzaju niepełnosprawności organizuje kształcenie dzieci i młodzieży, w formie rewalidacji, oligofrenopedagogiki, tyflopädagogiki, pedagogiki specjalnej czy też logopedii. Zapewnia spełnianie obowiązku szkolnego w formie nauczania indywidualnego. Organizuje i finansuje dowóz dla dzieci niepełnosprawnych. Organizuje w miarę potrzeb odpowiednią pomoc psychologiczną i pedagogiczną zgodnie z odrębnymi przepisami wyznaczonymi w prawie oświatowym.

Wydział Inwestycji i Drogownictwa, adres Plac gen. J. Bema 1 (parter budynku dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego, wejście od ul. B. Głowackiego) realizuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych takie jak :

1. Oznakowywanie ulic i placów tablicami z ich nazwami.
2. Przygotowywanie i realizacja remontów dróg.
3. Koordynacja spraw związanych z organizacją i funkcjonowaniem strefy płatnego parkowania na terenie miasta.
4. Realizacja inwestycji kubaturowych oraz remontów kapitalnych dróg i obiektów publicznych.

Wydział Budownictwa, adres Plac gen. J. Bema 1 (parter budynku dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego wejście od ul. B. Głowackiego).

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. Uczestniczenie na wezwanie organów nadzoru budowlanego w czynnościach inspekcyjnych i kontrolnych.
2. Współpraca z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego.
3. Przyjmowanie zgłoszeń na budowy i roboty budowlane niewymagające pozwolenia na budowę.
4. Przyjmowanie zgłoszeń na rozbiórkę budynków i budowli.
5. Przygotowywanie projektów decyzji o obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę.

3.2. Jednostki organizacyjne Miasta Ostrołęki, które realizują zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, adres ul. gen. J. Hallera 12 (parter budynku dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przyznaje świadczenia ze względu na niepełnosprawność w formie zarówno pieniężnej jak i niepieniężnej.

Ośrodek realizuje ponadto zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób

Niepełnosprawnych.

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych w formie :
  - a) tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej w Dziennym Domu Senior+,
  - b) realizacja programu „ Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2022 r.,
  - c) świadczenie usługi opieki wytchnieniowej,
  - d) świadczenie usług opiekuńczych,
  - e) świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych z zaburzeniami psychicznymi,
  - f) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
  - g) zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
  - h) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
  - i) usługa teleopieki,
2. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych w formie:
  - a) przyznania osobie niepełnosprawnej jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
  - b) zwrotu kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych;
  - c) refundacji pracodawcom kosztów szkolenia ich niepełnosprawnych pracowników.
3. Realizacja zadań zleconych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.
4. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności poprzez uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.
5. Wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji w ramach programu „Aktywny samorząd”.

6. Prowadzenie spraw z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych należących do kompetencji Prezydenta Miasta, na podstawie stosownych upoważnień.
7. Współrealizacja programów na rzecz osób niepełnosprawnych.
8. Kierowanie i umieszczanie osób wymagających całodobowej opieki do domu pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu.
9. Przygotowywanie decyzji administracyjnych w zakresie prowadzonych spraw.
10. Kierowanie osób wymagających pomocy do Środowiskowych Domów Samopomocy.
11. Kierowanie osób chorych na SM do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego w Dąbku.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Ostrołęce działa **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności**, adres ul. Dywizjonu 303 nr 1 – (budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. Wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom po 16 roku życia.
2. Wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności osobom przed 16 rokiem życia.
3. Wydawanie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień.
4. Wydawanie kart parkingowych osobom niepełnosprawnym.
5. Wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym.

Dom Pomocy Społecznej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia w Ostrołęce, adres ul. Rolna 27 (budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Dom jest przeznaczony dla 233 osób przewlekle psychicznie chorych. Posiada wpis do rejestru domów pomocy społecznej prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego. Zapewnia całodobową opiekę dorosłym osobom, przewlekle chorym psychicznie które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu w dotychczasowym środowisku zamieszkania. Dom

świadczy usługi na poziomie obowiązującego standardu w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb jego mieszkańców, z uwzględnieniem w szczególności wolności, intymności, poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz stopnia ich psychicznej i fizycznej sprawności. Dla mieszkańców objętych rehabilitacją społeczną konstruowany jest plan rehabilitacji społecznej, który jest częścią „Indywidualnego Planu Wsparcia Mieszkańca”, jest on dostosowany do indywidualnych możliwości mieszkańca. Plan realizowany jest poprzez prowadzenie zajęć terapeutycznych, zajęć z psychologiem, zajęć ruchowych, zajęć przygotowujących do podjęcia zatrudnienia.

Dom Pomocy Społecznej opiera swoją działalność głównie na zadaniach realizowanych w pracowni terapii zajęciowej. Mieszkańcy często biorą udział w turnusach rehabilitacyjnych czy też imprezach integracyjno i okolicznościowych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrołęce, adres ul. Farna 21 (budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Przedmiotem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrołęce jest umożliwienie prawidłowego funkcjonowania w środowisku osobom, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych, wymagają pomocy w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Dom świadczy usługi dla 60 osób – ośrodek wsparcia, funkcjonuje w dwóch budynkach:

- 1) przy ul. Farnej 21, który jest przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych - **typ A**,
- 2) oraz filii Domu przy ul. Starosty Kosa 12a dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu, które posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji - **typ B**.

Dom świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Celem działalności Domu jest zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej, a także integracji społecznej uczestników korzystających z zajęć prowadzonych w Domu.

Uczestnikami ŚDS są osoby, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Dom obejmuje następujące obszary działań:

- 1) trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi;
- 2) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury;
- 3) trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej;
- 4) trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych;
- 5) edukację zdrowotną;
- 6) terapię zajęciową, w tym w szczególności zajęcia:
  - ceramiczne,
  - plastyczno-techniczne,
  - rękodzielnicze,
  - muzyczne,
  - świetlicowe,
  - komputerowe;
  - krawieckie;
  - warsztatowe;
- 7) poradnictwo psychologiczne;

- 8) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
- 9) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia;
- 10) niezbędną opiekę;
- 11) terapię ruchową, w tym: zajęcia sportowe, turystykę i rekreację;
- 12) relaks w Sali z elementami sali doświadczania świata.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrołęce, adres ul. Oświatowa 1 (parter budynku dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Przedmiotem działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, a także prowadzenie działań na rzecz wspierania rodziców i nauczycieli w wychowywaniu oraz kształceniu dzieci i młodzieży.

Działalność Poradni skupia się w szczególności na:

- 1) Przestrzeganiu praw osób niepełnosprawnych poprzez kształtowanie świadomości społecznej:
  - kształtowanie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych,
  - podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych,
  - prowadzenie badań środowiska osób niepełnosprawnych.
- 2) Przeciwdziałaniu marginalizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych:
  - poradnictwo zawodowe.
- 3) Rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych:
  - system świadczeń z tytułu realizacji programu „Za życiem”,

- rehabilitacja ruchowa,
- udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnym lub z dysfunkcjami rozwojowymi,
- wspomaganie funkcji wychowawczo-edukacyjnej rodziców osób niepełnosprawnych.

4) Wczesnej interwencji i wspomaganiu rozwoju dziecka w wieku od urodzenia do 7 roku życia.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. ks. Jana Twardowskiego w Ostrołęce, adres ul. Traugutta 9 (parter budynku dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy jest placówką publiczną, przeznaczoną dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, z autyzmem oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego wchodzi:

- Przedszkole Specjalne;
- Szkoła Podstawowa Specjalna;
- Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia;
- Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy;
- Ośrodek może organizować zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze oraz zajęcia w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Głównym celem Ośrodka jest przygotowanie uczniów do samodzielnego, na miarę ich indywidualnych możliwości psychofizycznych, funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym.

Ośrodek realizuje cele i zadania określone w prawie oświatowym, w szczególności:

- Zapewnia realizację nauki uczniom posiadającym orzeczenie o kształceniu specjalnym z uwagi na niepełnosprawność intelektualną, autyzm oraz niepełnosprawność sprzężoną.

- Przygotowuje wychowanków do maksymalnej samodzielności, zgodnie z możliwościami psychofizycznymi każdego podopiecznego oraz do funkcjonowania w dorosłym życiu i podejmowania aktywności zawodowej mimo posiadanej niepełnosprawności.
- Umożliwia zdobywanie wiedzy i umiejętności oraz rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, niezbędnych do samodzielnego udziału w życiu społecznym, kulturalnym, integracji ze środowiskiem i wykonywania pracy zawodowej.
- Kształtuje środowisko wychowawcze sprzyjające realizowaniu celów i zasad określonych w przepisach, stosownie do warunków placówki i wieku uczniów, zgodnie z programem wychowawczo-profilaktycznym.
- Umożliwia osiągnięcie możliwie wszechstronnego rozwoju jednostki w dostępnym dla niej zakresie.
- Kształtuje umiejętność spędzania czasu wolnego.
- Podejmuje działania w kierunku wyrównania szans w dostępie do edukacji, kultury i sztuki poprzez organizację różnego rodzaju konkursów, olimpiad, imprez, wyjazdów, wycieczek i innych.
- Wzmacnia poczucie własnej tożsamości i uczy poszanowania dla dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i innych kultur.

Realizowane zadania Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ostrołęce wykonywane są poprzez następujące zadania:

1. Realizację indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów niepełnosprawnych objętych kształceniem specjalnym.
2. Organizowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym: mieszkańcami, urzędami, pracodawcami, instytucjami ochrony prawnej, pomocy społecznej, organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, organizacjami turystycznymi, placówkami kulturalnymi oraz innymi, które mogą wspomagać proces wychowawczy, opiekuńczy i rewalidacyjny wychowanków.
3. Organizowanie współdziałania z rodzicami i udzielanie im pomocy w pełnieniu funkcji wychowawczych i edukacyjnych.
4. Tworzenie odpowiedniej bazy ośrodka oraz wzbogacanie jej w sprzęt i nowoczesne środki dydaktyczne.
5. Realizację programu wychowawczo-profilaktycznego.
6. W celu zapewnienia rozwijania sprawności intelektualnej oraz osobistych zainteresowań poznawczych, artystycznych, sportowych, ośrodek umożliwia uczniom udział w różnych formach zajęć pozalekcyjnych; przygotowanie i uczestnictwo w konkursach przedmiotowych i poza przedmiotowych; udział w życiu społeczności lokalnej i integrację ze środowiskiem.

7. W ośrodku udzielana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, a także w formie: zajęć rozwijających uzdolnienia; zajęć rozwijających umiejętności uczenia się; zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym; zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w przypadku uczniów szkoły podstawowej i ponadpodstawowej; porad i konsultacji; warsztatów.
8. Ośrodek współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi rozwój dziecka, jego prawidłowe funkcjonowanie, świadczącymi także pomoc i wsparcie rodzinie.

Wszystkie cele i realizowane zadania dostosowane są do potrzeb i możliwości uczniów z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, w tym sprzężonymi. Udziela również codziennego wsparcia rodzinom naszych podopiecznych, zarówno w zakresie nabywania kompetencji wychowawczych jak i podczas ich kontaktów ze środowiskiem, załatwianiem spraw urzędowych, medycznych a także reintegracji społecznej i zawodowej.

3.3. Inne jednostki współfinansowane przez Miasto Ostrołęka, które realizują zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dom Pomocy Społecznej Polskiego Czerwonego Krzyża adres ul. aleja Wojska Polskiego 32 (parter budynku dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). Celem działalności Domu Pomocy Społecznej Polskiego Czerwonego Krzyża jest zapewnienie całodobowych usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających dla osób przewlekle somatycznie chorych. W Domu Pomocy Społecznej Polskiego Czerwonego Krzyża mieszkają osoby, które nabyły niepełnosprawność w ciągu życia. Mieszkańcy – osoby z niepełnosprawnością DPS PCK są wyposażani w odpowiedni, dostosowany do rodzaju niepełnosprawności sprzęt rehabilitacyjny czy w dodatkowe oprzyrządowanie, środki pomocnicze umożliwiające codzienne prawidłowe funkcjonowanie w środowisku.

Dom Pomocy Społecznej stale pracuje nad motywacją mieszkańców do aktywnego udziału w zajęciach i terapii. Podyktowane jest to tym, że osobom z niepełnosprawnością często brakuje wiary we własne możliwości psychofizyczne, ponieważ z chwilą przybycia do placówki mają trudności w adaptowaniu się do nowego środowiska. Z zakresu rehabilitacji społecznej w DPS kształtowane są umiejętności dotyczące pełnienia danych ról społecznych. Ma to charakter włączający. Jest to proces, który uczy osoby z niepełnosprawnością samodzielności. Dzięki niej łatwiej jest o nawiązywanie kontaktów społecznych, a także wypoczynek i integrację. Stan zdrowia mieszkańców placówki nie pozwala na podjęcie zatrudnienia. Znacząca część mieszkańców DPS PCK poddana jest rehabilitacji leczniczej dostosowanej do stanu zdrowia i indywidualnych potrzeb. Rehabilitacja ta pomaga rozwijać sprawność i kompensować utracone funkcje.

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce, adres ul. 11 Listopada 68 (parter jest dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). Osoby z niepełnosprawnościami, wskutek swoich ułomności fizycznych lub psychofizycznych, bez odpowiedniego wsparcia finansowego i instytucjonalnego nie są w stanie skutecznie konkurować z osobami pełnosprawnymi na rynku pracy. Wykonywanie pracy zawodowej przez osobę z niepełnosprawnościami sprzyja jej integracji społecznej, zmniejsza ryzyko ubóstwa, wpływa na poprawę stanu psychicznego i szybszy powrót do zdrowia. Nie ulega wątpliwości, że wspieranie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami jest najlepszym sposobem walki z uzależnieniem od systemu świadczeń rentowych.

Na dzień 30 czerwca 2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrołęce zarejestrowanych było 1715 osób bezrobotnych, mieszkańców Miasta Ostrołęka, spośród których 86 osób to osoby z niepełnosprawnościami (tj. 5,01% ogółu zarejestrowanych z terenu powiatu grodzkiego). Osoby z niepełnosprawnościami znajdują się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, dlatego wspieranie ich w procesie rehabilitacji zawodowej i społecznej przy udziale środków Funduszu Pracy czy PFRON jest niezbędne. Do zwiększenia szans osób z niepełnosprawnościami na podjęcie zatrudnienia przyczynić się mogą działania wspierające pracodawców.

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m. in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego;

- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m. in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracyi instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej. Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy, niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce w latach 2023 - 2027 obejmie wszystkich bezrobotnych z niepełnosprawnościami usługami rynku pracy. Natomiast zgodnie z zaleceniami Indywidualnego Programu Działań, opracowanego wspólnie z doradcą klienta, niektóre osoby z niepełnosprawnościami skorzystają ze szkoleń lub wybranych instrumentów rynku pracy takich jak: staż, bon na zasiedlenie, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Doradcy klienta służą swoją pomocą i radą w doborze wsparcia najbardziej adekwatnego, zgodnego z oczekiwaniami i predyspozycjami osób z niepełnosprawnościami. Ponadto, od 2024 r. Powiatowy Urząd Pracy przebadą każdą nowozarejestrowaną osobę z niepełnosprawnościami pod kątem kompetencji cyfrowych, umożliwiających odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i wykorzystywanie ich do uczenia się, pracy i udziału w życiu społecznym (przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu).

W ramach projektu pn. „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie ostrołęckim i mieście Ostrołęka (I)”, realizowanego w latach 2023-2024, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, 3 osoby z niepełnosprawnościami, zarejestrowane jako bezrobotne, zostaną objęte kompleksowym wsparciem (szkolenia, staż, bon na zasiedlenie, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej w zależności od potrzeb danej osoby). Realizacja zadań związanych z rehabilitacją zawodową osób z niepełnosprawnościami przebiega również w oparciu o środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, których wysokość dla miasta Ostrołęka określa Prezes Zarządu PFRON. Podziału środków na poszczególne zadania dokonuje Rada Miasta, ustalając plan wydatków na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- 1) zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy,
- 2) środki udzielane jednorazowo na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Warsztat Terapii Zajęciowej „Motylki”, adres ul. Mazowiecka 2 (parter jest dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Warsztat jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych, który zapewnia miejsca dla 35 uczestników ze stopniem umiarkowanym i znacznym. Terapia prowadzona jest w pracowniach i odbywa się w grupach pięcioosobowych, realizowana na podstawie Rocznych Programów Rehabilitacji i Terapii na dany rok w poszczególnych pracowniach. Warsztat tworzy warunki rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestnikom przy realizacji różnych metod i form terapii zajęciowej w pracowniach:

- Gospodarstwa domowego;
- Krawiecko-rękodzielniczej;
- Umiejętności biurowo-technicznych;
- Bukieciarsko-ogrodniczo-wikliniarskiej;
- Komputerowej i technik różnych;
- Artystycznej;
- Drewna i metalu.

Warsztat prowadzi terapię z zakresu nauki umiejętności i zachowań społecznych, zajęć integracyjno-edukacyjnych, rekreacyjnych, muzykoterapii, terapii ruchem i usprawniania leczniczego, a także terapii psychologicznej indywidualnej i grupowej oraz rehabilitacji z zakresu treningu ekonomicznego, wszystko w oparciu o corocznie utworzy przez Radę Programową Indywidualny Program Rehabilitacji i Terapii dla każdego uczestnika. Realizując zamierzone zadania wynikające z Rocznych Programów Rehabilitacji w każdej pracowni osiągamy zamierzone cele, jakimi są m.in.:

- cele psychiczne: mobilizacja do działania, kształtowanie poczucia obowiązku i odpowiedzialności, wyrabianie nawyku starannego i dokładnego wykonywania prac, odwrócenie uwagi od doznań chorobowych, podnoszenie wartości uczestnika,;
- cele fizyczne takie jak rozwijanie i podtrzymanie sprawności manualnej, rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej, podtrzymanie i rozwijanie sprawności, usprawnienie;
- za cele społeczne stawialiśmy podniesienie umiejętności współpracy, umiejętności udzielania pomocy innym, umiejętności właściwego zachowania się, budowanie pozytywnych więzi społecznych, porozumiewanie się;
- osiągając cele zawodowe, różne dla każdej pracowni, uczestnicy nabyli nowe umiejętności niezbędne do wykonania prac, których efektem końcowym (ubocznym) były wytwory.

Warsztat Terapii Zajęciowej „Domino” adres ul. Kołobrzeska 15 (parter jest dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). W ramach integracji społecznej na terenie placówki Warsztatu Terapii Zajęciowej organizowane są uroczystości z okazji świąt, spotkania z zaproszonymi gośćmi. Dzięki tym działaniom usprawniana jest integracja społeczna. Inne formy działania z zakresu rehabilitacji społecznej to podejmowanie działań poza placówką. Warsztaty obejmują między innymi takie działania jak:

- 1) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
- 2) podnoszenie zaradności osobistej osoby niepełnosprawnej i pobudzanie jej aktywności społecznej;
- 3) likwidowanie barier: technicznych, transportowych, urbanistycznych oraz barier w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
- 4) kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Warsztat jest placówką pomagającą uczestnikom pozyskać lub przywrócić umiejętności niezbędne do podjęcia zatrudnienia. W obowiązujących przepisach położyliśmy nacisk na realizację powyższego celu poprzez:

- Umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- Psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających w przyszłości podjęcie pracy, uczestnictwo w szkoleniu zawodowym.

W związku z powyższym w Warsztacie Terapii Zajęciowej, aby zrealizować w/w cele, na zajęciach z aktywizacji zawodowej stosowane są formy zajęć:

- Stosowanie technik komputerowych i multimedialnych, w tym stosowanie specjalistycznych programów użytkowych i internetu,
- Zajęcia florystyczne i ogrodnicze,
- Zajęcia z zakresu gospodarstwa domowego,
- Zajęcia artystyczne i integracyjne.

Prowadzona przez Warsztat terapia zajęciowa wpływa stymulująco na wszechstronny rozwój Uczestników spełniając następujące cele:

- kształtowanie i doskonalenie kompetencji społecznych uczestników, w tym umiejętności współpracy w grupie,
- rozwijanie samodzielności oraz zaradności w wykonywaniu czynności dnia codziennego,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia,
- rozwijanie zainteresowań oraz doskonalenie związanych z nimi umiejętności,
- rozwijanie poczucia efektywności u Uczestników i wzmacnianie ich pozytywnej samooceny.

Wszystkie formy rehabilitacji społecznej i zawodowej są na bieżąco wzbogacane i modyfikowane w celu uzyskania najkorzystniejszych efektów terapii oraz uatrakcyjnienia zajęć.

Fundacja „Promyk” Centrum Wsparcia Rozwoju Dzieci, Młodzieży i Dorosłych adres ul. Kołobrzaska 7, 07 - 410 Ostrołęka (parter jest dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). W strukturach Fundacji działa :

- Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrołęce - otrzymuje dotacje z Urzędu Miasta Ostrołęki co pozwala prowadzić terapie i zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju ponad 40 dzieciom. Zapewnia terapię logopedyczną, integracji sensorycznej (SI), rehabilitacyjną, pedagogiczną, psychologiczną a także trening umiejętności społecznych (TUS).

- Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym - dzięki uzyskanemu kontraktowi z NFZ comiesięcznie ok 120 dzieci i młodzieży z autyzmem, zespołem Aspergera i innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju objętych jest bezpłatną terapią psychologiczną, logopedyczną, fizjoterapeutyczną, terapią zajęciową, terapią przetwarzania słuchowego Neuroflow, terapia Johansena oraz terapia z pedagogiem specjalnym oraz terapeutą TUS.
- Poradnia psychologiczno-terapeutyczna dla dzieci i młodzieży - dzięki uzyskanemu kontraktowi z NFZ comiesięcznie ok 110 osób objętych jest bezpłatną terapią psychologiczną, psychoterapeutyczną, terapią środowiskową, terapią grupową. Poradnia ukierunkowana jest na wspieranie dzieci i młodzieży w kryzysach rozwojowych, zaburzeniach lękowych, depresyjnych, zachowaniach różnego rodzaju uzależnień. Obejmujemy wsparciem cały system rodzinny. Nadzór nad działaniami terapeutycznymi pełni certyfikowany superwizor — psychiatra dzieci i młodzieży.
- Poradnia logopedyczna - dzięki uzyskanemu kontraktowi z NFZ comiesięcznie ok 90 osób objętych jest bezpłatną terapią logopedyczną.

Zasadniczym celem działalności Fundacji jest wspieranie rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych z zaburzeniami rozwojowymi.

Celami szczegółowymi działania Fundacji są:

- Niesienie pomocy dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym z zaburzeniami rozwojowymi.
- Udzielanie wsparcia ich rodzinom.
- Prowadzenie kompleksowej diagnozy, terapii i edukacji, rehabilitacji ruchowej, psychicznej, społecznej i zawodowej, zgodnej z najnowszymi standardami krajowymi i międzynarodowymi dzieci, młodzieży i osób dorosłych z zaburzeniami rozwojowymi.
- Promocja problemu i potrzeb osób dotkniętych w/w zaburzeniami oraz przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej.
- Rzecznictwo interesów i praw dzieci, młodzieży i osób dorosłych z zaburzeniami rozwojowymi.

Fundacja realizuje swoje cele poprzez:

- Realizowanie programów na rzecz dzieci, młodzieży i osób dorosłych z zaburzeniami rozwojowymi i ich rodzin.
- Organizowanie i prowadzenie placówek terapeutycznych, rehabilitacyjnych i edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych z zaburzeniami rozwojowymi. Prowadzenie szkoleń i kursów dla profesjonalistów, które dają uprawnienia do stosowania konkretnych metod terapii.
- Udział w audycjach radiowych i telewizyjnych dotyczących zaburzeń rozwojowych dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz ich rodzin.
- Prowadzenie Niepublicznej Poradni Psychologiczno — Pedagogicznej dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych z zaburzeniami rozwojowymi i ich rodzin.
- Współpracę z organizacjami i instytucjami pracującymi z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi z zaburzeniami rozwojowymi.
- Prowadzenie warsztatów dla rodziców, profesjonalistów i wolontariuszy pracujących z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi z zaburzeniami rozwojowymi.
- Prowadzenie doradztwa i poradnictwa dla rodzin, organizacji i instytucji zajmującymi się w/w osobami z zaburzeniami rozwojowymi.
- Organizowanie konferencji, sympozjów i seminariów dotyczących zaburzeń rozwoju i potrzeb dotkniętych nim osób adresowane do decydentów, administracji i opinii publicznej.
- Współpracę z instytucjami, przedsiębiorstwami, urzędami, spółkami i bankami w celu pozyskiwania funduszy na cele statutowe.
- Organizowanie imprez charytatywnych w celu zbierania funduszy na pomoc dzieciom i osobom dorosłym z zaburzeniami rozwojowymi.
- Udzielanie zapomóg, stypendiów i innych form wsparcia finansowego.
- Współpracę z organami administracji publicznej.
- Wykonywanie zadań w zakresie ochrony zdrowia i prowadzenie działalności leczniczej.

Stowarzyszenie "Dajmy razem szansę" adres ul. Poznańska 34/36 w Ostrołęce (parter jest dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). W strukturach Stowarzyszenia "Dajmy razem szansę" działają trzy placówki edukacyjne:

- Kolorowe Przedszkole ul. Poznańska 34/36, 07-409 Ostrołęka,
- "Kolorowa Szkoła" Podstawowa ul. Poznańska 34/36, 07-409 Ostrołęka,
- Szkoła Przystosowująca do pracy (dla dorosłych) ul. Poznańska 34/36, 07-409 Ostrołęka.

Stowarzyszenie obejmuje opieką uczniów którzy ze względu na swoją niepełnosprawność wymagają specjalnej organizacji nauki i rehabilitacji tj. słabowidzący, słabosłyszący, niepełnosprawni ruchowo, z Zespołem Retta, z Zespołem Downa, Autyzmem, z zaburzeniami zachowania, niepełnosprawni intelektualnie oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Celem Stowarzyszenia jest:

- niesienie pomocy we wszystkich dziedzinach życia dzieciom, młodzieży z niepełnosprawnościami oraz ich rodzinom;
- działalność na rzecz propagowania idei otwartego społeczeństwa w stosunku do osób z niepełnosprawnościami,
- upowszechnienie wiedzy na temat diagnostyki, leczenia, terapii, edukacji, rehabilitacji, ochrony zdrowia oraz kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i osobom dorosłym niepełnosprawnym.

Działalność Stowarzyszenie "Dajmy razem szansę" wypełnia znaczący obszar życia osób niepełnosprawnych, znacząco zaspokajając ich potrzeby i skupia się w szczególności na:

- Kształtowaniu świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością poprzez: promowanie osiągnięć i działalności uczniów w przestrzeni publicznej i na stronach internetowych.
- Podnoszeniu świadomości osób z niepełnosprawnością poprzez: nabywanie przez uczniów wzorów zachowań społecznie akceptowalnych, umiejętność komunikowania się w sposób pozawerbalny poprzez wykorzystywanie książek do komunikacji oraz technologii wspierającej.

- Prowadzeniu badań środowiska osób z niepełnosprawnością poprzez monitorowanie potrzeb osób z niepełnosprawnością, ich rodzin oraz adekwatnym odpowiadaniu na ich potrzeby. Organizowaniu zajęć rehabilitacyjnych usprawniających funkcjonowanie naszych podopiecznych, szkoleniu rodziców i opiekunów osób z niepełnosprawnością, organizowaniu imprez integracyjnych.
- Rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych w zakresie podejmowania pracy poprzez: edukację uczniów z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym.
- Rozwijaniu umiejętności społecznych oraz poprawie psychofizycznej sprawności osób z niepełnosprawnością poprzez: zajęcia logopedyczne, zajęcia rehabilitacyjne, zajęcia z tyflopedagogiem, zajęcia z surdopedagogiem, zajęcia terapii ręki, zajęcia muzykoterapii, alkoterapii, hipoterapii i innych zajęć usprawniających.
- Edukacji dostosowawczej: edukacji uczniów z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim.

Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych przy SOSW w Ostrołęce „Dajmy im Radość” adres ul. Traugutta 9 Ostrołęce (parter jest dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). Cele i zadania Stowarzyszenia „Dajmy im Radość” w zakresie rehabilitacji społecznej, zatrudnienia i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych realizowane są w:

1. pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
2. działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
3. działalności charytatywnej;
4. podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;

5. działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
6. ochrony i promocji zdrowia;
7. działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
8. działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
9. działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
10. nauki, edukacji, oświaty i wychowania;
11. wypoczynku dzieci i młodzieży;
12. kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
13. wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu;
14. ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
15. turystyki i krajoznawstwa;
16. porządku i bezpieczeństwa publicznego;
17. upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
18. ratownictwa i ochrony ludności;
19. upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
20. promocji i organizacji wolontariatu;
21. działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
22. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

4. Cel strategiczny:

**Zapewnienie warunków, możliwości pełnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych
w społeczności lokalnej Miasta Ostrołęki.**

4.1. Priorytet 1:

Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych poprzez kształtowanie świadomości społecznej.

Zadania:

1. Kształtowanie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych:

- przeprowadzanie kampanii społecznych i informacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych,
- organizowanie przedsięwzięć integracyjnych o charakterze: konferencji, spotkań, przedsięwzięć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

2. Podniesienie świadomości osób niepełnosprawnych:

- wydanie informatora dla osób niepełnosprawnych „Gdzie szukać pomocy” przez Urząd Miasta Ostrołęki oraz umieszczenie informatora na stronie internetowej Urzędu Miasta Ostrołęki,
- zlecenie prowadzenia przez organizacje pozarządowe lub inne podmioty punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych.

3. Prowadzenie badań środowiska osób niepełnosprawnych:

- pogłębianie analizy populacji osób niepełnosprawnych w oparciu o zebrane materiały badawcze,
- prowadzenie badań statystycznych przez miejskie jednostki obsługujące osoby niepełnosprawne.

Zakładane rezultaty:

- kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych;
- integracja osób niepełnosprawnych z pełnosprawnymi mieszkańcami Miasta Ostrołęki;
- podniesienie świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie podmiotów udzielających pomocy;
- przybliżenie mieszkańcom Ostrołęki problemów osób niepełnosprawnych;
- stałe pogłębianie wiedzy o osobach niepełnosprawnych w mieście Ostrołęka.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI
- Kształtowanie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych. - Podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych. - Prowadzenie badań środowiska osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych i innych spotkań integracyjnych dotyczących osób niepełnosprawnych; - liczba wydanych egzemplarzy informatora „Gdzie szukać pomocy”; - liczba punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych; - liczba badań statystycznych prowadzonych przez jednostki obsługujące osoby niepełnosprawne.

Realizator: Miasto Ostrołęka, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

4.2. Priorytet 2:

Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Zatrudnienie i rehabilitacja zawodowa:

- pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe skierowane do osób niepełnosprawnych;

- organizowanie szkoleń zawodowych, przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
- przyznanie osobie niepełnosprawnej jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- przygotowywanie osób niepełnosprawnych do podjęcia zatrudnienia.

2. Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych:

- pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu;
- udział Miasta Ostrołęki w programach celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3. Poradnictwo zawodowe:

- poradnictwo zawodowe realizowane przez powiatowy urząd pracy oraz centrum informacji i planowania kariery zawodowej działające w wojewódzkich urzędach pracy;
- udzielanie pomocy przez pracownika urzędu pracy w rozwiązywaniu problemów zawodowych;
- formy poradnictwa: indywidualny kontakt pracownika urzędu z osobą potrzebującą pomocy lub za pośrednictwem łącza telefonicznego albo internetowego, grupowe spotkania w formie warsztatów.

4. Rehabilitacja społeczna i zawodowa w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych w zakresie podejmowania pracy:

- działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej „Motylki” i „Domino”
- działalność Środowiskowego Domu Samopomocy.

Zakładane rezultaty:

- zmniejszenie wskaźnika bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych;
- powstanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie potencjału zawodowego osób niepełnosprawnych w zakresie możliwości zatrudnienia;

- wzrost świadomości osób niepełnosprawnych i pracodawców w zakresie możliwości zatrudnienia;
- samozatrudnienie osób niepełnosprawnych.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Zatrudnienie i rehabilitacja zawodowa. - Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych. - Poradnictwo zawodowe. - Rehabilitacja społeczna i zawodowa w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych w zakresie podejmowania pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wskaźnik bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych; - Liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych; - Liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały lub podniosły swoje kwalifikacje zawodowe; - Liczba pracodawców, którzy zatrudnili osoby niepełnosprawne; - Liczba samozatrudnionych osób niepełnosprawnych.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, Miasto Ostrołęka, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

4.3. Priorytet 3:

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Rozwijanie umiejętności społecznych oraz poprawa psychofizycznej sprawności osób niepełnosprawnych:

- udzielanie dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
- utworzenie i dofinansowanie do działalności mieszkań treningowych i chronionych;
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego;
- dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych.

2. System świadczeń (rodzinnych i z pomocy społecznej oraz z tytułu realizacji programu „Za życiem”):

- zasiłek rodzinny i przysługujące dodatki do zasiłku;
- zasiłek stały, okresowy, celowy, specjalny celowy;
- zasiłek pielęgnacyjny;
- świadczenie pielęgnacyjne;
- specjalny zasiłek opiekuńczy;
- zasiłek dla opiekunów;
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne oraz ubezpieczenie zdrowotne;
- świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

3. System opieki zdrowotnej:

- realizacja programów profilaktycznych;
- organizowanie i prowadzenie transportu osób niepełnosprawnych do lekarzy specjalistów i stomatologów poza granice miasta.

Zakładane rezultaty:

- poprawa jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczeństwie;

- podniesienie efektywności profilaktyki opieki zdrowotnej.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI
-Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie umiejętności społecznych oraz poprawa psychofizycznej sprawności osób niepełnosprawnych. - System świadczeń. - System opieki zdrowotnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wysokość środków finansowych i liczba form pomocy skierowanych do osób niepełnosprawnych w zakresie poprawy ich stanu psychofizycznego; - Liczba świadczeń wypłacanych osobom niepełnosprawnym z pomocy społecznej, z systemu świadczeń rodzinnych oraz realizacji programu „Za życiem”, - Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z transportu do lekarzy specjalistów i stomatologów poza granice miasta.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, Miasto Ostrołęka, Wojewoda Mazowiecki, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

4.4. Priorytet 4:

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Likwidacja barier funkcjonalnych:

- likwidacja barier architektonicznych w miejskich budynkach użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu i narządu wzroku;
- likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych;
- wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek opiekujących się osobami niepełnosprawnymi,

2. Przeciwdziałanie wykluczeniu poprzez dofinansowanie integracyjnych imprez edukacyjnych, kulturalnych i sportowych:

- organizowanie imprez edukacyjnych;
- organizowanie imprez kulturalnych;
- organizowanie imprez sportowych;

3. Polityka mieszkaniowa wobec osób niepełnosprawnych:

- przyznawanie osobom niepełnosprawnym mieszkań z zasobów Miasta Ostrołęki;
- opracowanie i wdrożenie programu mieszkań chronionych.

4. Polityka transportowa Miasta:

- przystosowanie taboru i przystanków autobusowych do potrzeb osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem udźwiękowienia taboru dla potrzeb osób z dysfunkcją narządu wzroku;
- organizacja i dofinansowywanie transportu alternatywnego dla osób niepełnosprawnych.

5. Edukacja:

- dowóz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do szkół;
- finansowanie szkół i specjalnych placówek oraz klas integracyjnych w szkołach ogólnodostępnych;

- finansowanie szkół i specjalnych placówek oraz klas integracyjnych w szkołach prywatnych i społecznych.

Zakładane rezultaty:

- poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej;
- poprawa dostępności mieszkań;
- przystosowanie transportu miejskiego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- poprawa mobilności osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie dostępności do edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI
- Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Likwidacja barier funkcjonalnych. - Organizowanie zajęć integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i sportowych. - Polityka mieszkaniowa wobec osób niepełnosprawnych. - Polityka transportowa Miasta. - Edukacja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych w danym roku; - Liczba mieszkań wskazanych do zamieszkania przez osoby niepełnosprawne; - Liczba mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych; - Liczba pojazdów transportu miejskiego dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych; - Liczba zakupionych pojazdów

		<p>dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych dla placówek i instytucji z dofinansowaniem ze środków PFRON;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba placówek oświatowych dostępnych do edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, - Liczba zajęć integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i sportowych.
--	--	---

Realizator: Miasto Ostrołęka, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Miejski Zakład Komunikacji w Ostrołęce sp. z o. o., placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

4.5. Priorytet 5:

Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Współpraca Miasta z sektorem pozarządowym:

- dofinansowywanie projektów organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych:

- opiniowanie projektów uchwał i programów;
- inspirowanie działań zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

3. Centrum Informacji dla osób niepełnosprawnych:

- wspieranie działań organizacji pozarządowych w zakresie działalności Centrum Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.

4. Promocja osiągnięć osób niepełnosprawnych:

- wspieranie działań organizacji pozarządowych i innych podmiotów związanych z: wieczorkami poetyckimi, wystawami malarskimi, festiwalami, konkursami, zawodami sportowymi;
- rozpowszechnianie przez Miasto Ostrołęka informacji o sukcesach i imprezach organizowanych przez organizacje pozarządowe.

Zakładane rezultaty:

- rozwój działań organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- integracja osób niepełnosprawnych;
- wzrost świadomości i wiedzy lokalnej społeczności dotyczącej twórczości oraz dokonań osób niepełnosprawnych;
- pogłębianie współpracy organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób	- Współpraca Miasta z sektorem pozarządowym. - Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych. - Centrum Informacji dla osób niepełnosprawnych. - Promocja osiągnięć osób niepełnosprawnych.	- Liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych; - Liczba spotkań zmierzających do szeroko pojętej integracji osób niepełnosprawnych;

niepełnosprawnych.		<ul style="list-style-type: none"> - Liczba punktów - centrów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych; - Liczba udzielonych porad i informacji przez centra informacji dla osób niepełnosprawnych; - Liczba i formy dokonań osób niepełnosprawnych, - Liczba wydawnictw i wystaw twórczości osób niepełnosprawnych oraz spotkań z twórcami i sportowcami niepełnosprawnymi; - Liczba opiniowanych spraw przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.
--------------------	--	---

Realizator: Miasto Ostrołęka, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

4.6. Priorytet 6:

Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb.

Zadania:

1. Zlecenie i koordynacja realizacji usług opieki wytchnieniowej, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania:

- świadczenie usług opieki wytchnieniowej;

- świadczenie usług opiekuńczych;
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych.

2. Przydzielanie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej;

3. Udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym przez wolontariuszy:

- pozyskiwanie i koordynacja pracy wolontariuszy pomagających osobom niepełnosprawnym.

4. Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu tworzenia ośrodków wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych:

- tworzenie i finansowanie ośrodków wsparcia dla osób starszych;
- tworzenie i finansowanie środowiskowego domu samopomocy.

Zakładane rezultaty:

- poprawa jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych i ich rodzin;
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym jak najdłuższego uczestnictwa w życiu społecznym;
- zapewnienie ciągłości finansowania całodobowej opieki stacjonarnej.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI
- Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb.	<ul style="list-style-type: none"> - Zlecenie i koordynacja realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. - Udzielanie pomocy przez wolontariuszy osobom niepełnosprawnym. - Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych; - Liczba wolontariuszy, którzy pomagają osobom niepełnosprawnym; - Liczba pozyskanych partnerów społecznych,

	tworzenia ośrodków dla osób niepełnosprawnych.	którzy chcą tworzyć ośrodki wsparcia dla osób niepełnosprawnych.
--	--	--

Realizator: Miasto Ostrołęka, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Wojewoda Mazowiecki, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

5. Zasady wdrażania Programu.

Program jest dokumentem perspektywicznym, rysującym kierunki prowadzonej działalności, stąd też cele muszą odznaczać się stosunkowo dużym stopniem ogólności i dłuższą perspektywą czasową. Program był budowany w oparciu o koncepcje zgłaszane przez uczestników systemu pomocy społecznej, instytucje i partnerów społecznych. Przy tworzeniu Programu wykorzystano dorobek instytucji działających na rzecz Osób Niepełnosprawnych, w tym: Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy oraz danych dostępnych w publicznych rejestrach. Realizacja zamierzonych celów programowych będzie w dużej mierze opierać się na efektywnej

współpracy pomiędzy: instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami Urzędu Miasta Ostrołęki. Dokument wpisuje się w założenia i zapisy dokumentów strategicznych Miasta Ostrołęki, w tym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostrołęki.

6. Zasady monitorowania i ewaluacji Programu.

Niezbędnym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i coroczna ocena jego realizacji. Monitoring powinien umożliwić odpowiedzi na pytania o skuteczność, efektywność i poziom realizacji Programu. Dane do monitoringu pozyskiwane będą od podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych zadań i w formie zbiorczego, corocznego sprawozdania, przedkładane będą Wojewodzie Mazowieckiemu, w terminie do 30 maja roku następnego. Wdrożenie w życie zadań wyznaczonych w Programie uzależnione będzie zarówno od czynników zewnętrznych, jak i wewnętrznych. W całym okresie realizacji Programu podejmowane działania będą podlegały ocenie. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian dotyczących zapisów w Programie zostaną podjęte ewentualne działania korygujące mające na celu jego aktualizację. Prowadzenie ewaluacji jest konieczne ze względu na możliwości pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć na etapie opracowywania Programu. Program ma charakter otwarty w zakresie merytorycznym i czasowym, i może być uzupełniany i zmieniany w trakcie jego realizacji, jeśli zajdzie taka potrzeba.

7. Zakończenie

Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2024-2027 stanowi kolejny dokument strategiczny Miasta Ostrołęki, który wskazuje konkretne działania, mające na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością są zadaniem ogólnospołecznym oraz ważnym elementem polityki państwa, która jest skierowana na minimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz zaspokajanie potrzeb osób z niepełnosprawnością we wszystkich obszarach życia. Realizacja programu, w swych założeniach, ma doprowadzić do zwiększenia świadomości osób z niepełnosprawnościami na temat możliwości wykorzystania swojego potencjału w celach społecznych i zawodowych, a pracodawcom ma wskazać korzyści wynikające

z zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.

Rozpoznanie i zdiagnozowanie potrzeb osób z niepełnosprawnością, a także podejmowanie działań mających na celu wyeliminowanie przeszkód utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w życiu społecznym, zapobiega marginalizacji i wykluczeniu społecznemu tej grupy osób. Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością. Program został opracowany na bazie doświadczeń wynikających z realizacji Programu w latach 2019-2023 oraz bieżącej analizy problematyki osób z niepełnosprawnością. Realizacja zadań określonych w Programie uzależniona będzie w dużym stopniu od możliwości finansowych jednostek samorządowych i innych podmiotów działających w obszarze osób niepełnosprawnych. Ważną rolę odgrywają również sami adresaci programu, tj. osoby niepełnosprawne, gdyż od ich aktywnej postawy zależeć będzie powodzenie realizacji zamierzonych działań i osiągnięcie wyznaczonych celów.